

ISSN 2524-0323

ВІСНИК

Луганського державного
університету внутрішніх справ
імені Е. О. Дідоренка

Науковий журнал

*Заснований у 1997 році
Періодичність випуску – 4 номери на рік*

Випуск 3 (99)

Івано-Франківськ
2022

ВІСНИК

Луганського державного
університету внутрішніх справ
імені Е. О. Дідоренка

Засновник і видавець – Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. *Реєстраційне свідоцтво КВ № 24202-14042 ГП, видане Міністерством юстиції України 16.09.2019 *Уклучений до переліку наукових фахових видань з юридичних наук за категорією «Б» Наказом МОН України від 02.07.2020 № 886 *Входить до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща) та Онлайн бази HeinOnline

3
2022

Редакційна колегія:

В. М. Комарницький – д-р юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна) – *головний редактор*; **М. В. Карчевський** – д-р юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна) – *заступник головного редактора*; **Є. О. Письменський** – д-р юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна) – *заступник головного редактора*; **В. В. Коваленко** – канд. юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна) – *відповідальний секретар*; **Я. О. Берназюк** – д-р юрид. наук, проф. (КАС ВС, м. Київ, Україна); **А. Г. Бобкова** – д-р юрид. наук, проф., академік НАПрН України (ДонРІНЦ НАПрН України, м. Кропивницький, Україна); **А. Вайшвіла** – габілітований доктор юриспруденції (д-р юрид. наук), (Університет ім. Миколаша Ромериса, м. Вільнюс, Литва); **О. О. Дудоров** – д-р юрид. наук, проф. (КНУ ім. Т. Шевченка, м. Київ, Україна); **Д. П. Євтеєва** – канд. юрид. наук, ст. дослід. (НДІ вивч. пробл. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України, м. Харків, Україна); **К. С. Ізбаш** – канд. юрид. наук, доц. (ОДУВС, м. Одеса, Україна); **Н. В. Камінська** – д-р юрид. наук, проф. (НАВС, м. Київ, Україна); **А. В. Лапкін** – докт. юрид. наук, доц. (НІОУ ім. Яр. Мудрого, м. Харків, Україна); **О. М. Литвинов** – д-р юрид. наук, доц. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна); **С. С. Лукаш** – д-р юрид. наук, проф. (СФ ХНУВС, м. Суми, Україна); **Мельничук С. М.** – д-р юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна); **В. Ф. Нестерович** – д-р юрид. наук, проф. (ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, м. Івано-Франківськ, Україна); **Б. Г. Розовський** – д-р юрид. наук, проф. (СНУ ім. В. Даля, м. Кам'янець-Подільський, Україна); **Н. П. Свиридок** – д-р юрид. наук, доц. (ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна); **Р. Л. Степанюк** – д-р юрид. наук, проф. (ХНУВС, м. Харків, Україна); **В. Л. Федоренко** – д-р юрид. наук, проф. (НДЦСЕ з питань інтелектуальної власності МІО України (м. Київ, Україна); **Т. Фельтес** – габілітований доктор права (д-р юрид. наук), проф. (Гурський університет у Бохумі, м. Бохум, Німеччина); **І. В. Чеховська** – д-р юрид. наук, проф. (УДФС України, м. Ірпінь, Україна)

Рекомендовано до опублікування та поширення через мережу Інтернет вченою радою Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка (протокол № 2 від 29 вересня 2022 року)

Для науковців та юристів-практиків.

✉ Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка, вул. Національної Гвардії, б. 3, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська область, Україна, 76005

☎ +38 068 1553835

© Луганський державний університет
внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка, 2022

ISSN 2524-0323

BULLETIN
of Luhansk State University
of Internal Affairs
named after E. Didorenko

Scientific journal

Founded in 1997
Periodicity of issue – 4 numbers a year

Issue 3 (99)

Ivano-Frankivsk
2022

BULLETIN

Luhansk State University
of Internal Affairs
named after E. Didorenko

Founder and publisher – Luhansk State University of Internal Affairs named after E. O. Didorenko * Registration Certificate KV №№ 24202-14042 PR, given out by the Ministry of Justice of Ukraine 16.09.2019 * Inscribed to the list of scientific professional editions of legal sciences by the category «B» (order No. 886, dated January 02th, 2020) * Included into the international scientific metric base Index Copernicus International (The Republic of Poland) and HeinOnline database

3
2022

Editorial Board:

V. Komarnytskyi – Doctor of Legal Scien., Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine) - *Chief Editor*; **M. Karchevskiyi** – Doctor of Legal Scien., Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine) - *deputy of editor-in-chief*; **Ye. Pysmenskiyi** – Doctor of Legal Scien., Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine) - *deputy of editor-in-chief*; **V. Kovalenko** – Cand. of Legal Scien., Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine) - *responsible secretary*; **Ya. Bernaziuk** – Doctor of Legal Science, Professor (KAS VS, Kyiv, Ukraine); **A. Bobkova** – Doctor of Legal Scien., Professor, Academician of NAPrS of Ukraine (DonRNC NAPrN of Ukraine, Kropyvnytskyi, Ukraine); **A. Vayishvila** – Habilitated Doctor of Jurisprudence (Doctor of Legal Scien.) (University named after Mykolasa Romerysa, city of Vil'nyus, Lithuania); **O. Dudorov** – Doctor of Legal Scien., Professor (KNU named after T. Shevchenko, Kyiv, Ukraine); **Evtseeva** – Cand. of Legal Scien., Senior Researcher (Scientific Research Institute named after Academician V. Stashys, National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine); **K. Izbash** – Candidate of Legal Science, Associate Professor (ODUVS, Odesa, Ukraine); **N. Kaminska** – Doctor of Legal Science, Professor (NAVS, Kyiv, Ukraine); **K. Katerynchuk** – Doctor of Legal Science, Associate Professor (TNU named after V. I. Vernadskiyi, Kyiv, Ukraine); **A. Lapkin** – Doctor of Legal Scien., Assoc. Professor (NYU named after Yar. Mudryi, Kharkiv, Ukraine); **O. Lytvynov** – Doctor of Legal Scien., Associate Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine); **S. Lukash** – Doctor of Legal Scien., Professor (SB KhNUIA, Sumy city, Ukraine); **S. Melnychuk** – Doctor of Law. Sciences, Prof. (E. O. Didorenko LSUIA, Ivano-Frankivsk, Ukraine); **V. Nesterovych** – Doctor of Legal Scien., Professor (LSUIA named after E. O. Didorenko, city of Ivano-Frankivsk, Ukraine); **B. Rosovskyi** – Doctor of Legal Scien., Professor (SNU named after Volodymyr Dal, city of Kamianets-Podilskiyi, Ukraine); **N. Sviridyuk** – Doctor of Legal Scien, Associate Professor (DNDI of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine Kyiv, Ukraine); **R. Stepaniuk** – Doctor of Legal Science, Professor (KhNUVS, Kharkiv, Ukraine); **V. Fedorenko** – Doctor of Legal Scien., Professor, The Scientific Research Centre for Forensic Examination on Intellectual Property, Kyiv, Ukraine); **T. Feltes** – Habilitated Doctor of Law, Doctor of Legal Sciences, Professor (Ruhr University in Bochum, city of Bochum, Germany); **I. Chelkhovskaya** – Doctor of Law, Professor (UDFS of Ukraine, Irpin, Ukraine)

Recommended to printing and to distribution through the Internet network by the scientific council of Luhansk State University of Internal Affairs named after E. Didorenko (protocol № 2 from, September, 29, 2022)

For scientists and lawyers-practical workers.

☒ Luhansk State University of Internal Affairs named after E. Didorenko, St. of the National Guard, 3, Ivano-Frankivsk, Ivano-Frankivsk region, Ukraine, 76005

☎ +38 068 1553835

© Luhansk State University of Internal
Affairs named after E. Didorenko, 2022

ЗМІСТ

ДО УВАГИ АВТОРІВ.....9

Розділ І. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Берназюк Я. О. Вирішення колізій між актами законодавства різної юридичної сили та між правовими висновками (позиціями) Верховного Суду....	13
Веселов М. Ю., Ладіна Л. С. Юридична відповідальність нотаріусів за правом України в контексті його приналежності до нотаріальної системи латинського типу.....	26
Іванов С. Б. Magna Carta 1215 та Конституція Пилипа Орлика 1710: гносеологічний потенціал застосування компаративно-правового підходу.....	40
Магновський І. Й. Загальнотеоретичні аспекти інтерпретації рецепції права....	52
Остапенко О. Г., Суц О. П. Проблемні питання функціонування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України як органу суддівського врядування в Україні.....	62

Розділ ІІ. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

Денисов С. Ф., Заїка Д. Є. Дострокове звільнення засуджених до позбавлення волі з метою залучення до участі в бойових діях.....	75
Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Письменський Є. О. Істотна шкода як наслідок незаконної порубки лісу: ретроспектива, сьогоdnішній стан і перспектива кримінального закону.....	87
Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є., Микитенко О. Б. Нормативне врегулювання освідчування як засобу інформаційного забезпечення кримінального провадження.....	112
Максимович Р. Л. Значення судового прецеденту для розвитку кримінального законодавства.....	120
Навроцька В. В. Підстави продовження, зміни чи припинення застосування примусових заходів медичного характеру.....	130
Письменська О. В. Об'єктивна сторона розбещення неповнолітніх: аналіз теоретичних положень та кримінально-правових засад установлення....	140
Теремецький В. І. Проблеми взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя.....	158
Щербаковський М. Г., Дементьєв М. В., Проценко А. М. Критерії та види процесуальних порушень як підстави недопустимості висновку експерта....	173

CONTENTS

TO THE ATTENTION OF AUTHORS.....	9
----------------------------------	---

Section I. GENERAL THEORETICAL PROBLEMS OF STATE AND LAW

Bernaziuk Ia. Resolution of collisions between acts of legislation of different legal force and between legal conclusions (positions) of the Supreme Court.....	13
Veselov M., Ladina L. Legal liability of notaries under the law of Ukraine in the context of their belonging to the latin-type notarial system.....	26
Ivanov S. Magna Carta 1215 and P. Orlyk's Constitution 1710: the epistemological potential of the comparative legal approach.....	40
Mahnovskyi I. General theoretical aspects of interpretation of the reception of law.....	52
Ostapenko O., Sushch O. Higher Qualification Commission of Judges of Ukraine in the system of judicial authorities in Ukraine.....	62

Section II. PROBLEMS OF THEORY AND PRACTICE OF LEGISLATION

Denysov S., Zaika D. Early release of convicts sentenced to imprisonment for the purpose of engagement in combat actions.....	75
Dudorov O., Movchan R., Pysmenskyi E. Significant damage as a consequence of illegal forest cutting: retrospective, current state and perspective of criminal law.....	87
Lukyanchikov E., Lukyanchikov B., Mykytenko O. B. Regulatory regulation of examination as a means of information support of criminal proceedings	
Maksymovych R. The importance of judicial precedent for the development of criminal legislation.....	112
Navrotska V. Grounds for continuation, changing or termination of the coercive medical measures application.....	130
Pysmenska O. The objective side of minors' corruption: analysis of theoretical provisions and criminal law principles of establishing.....	146
Teremetskyi V. Problems of interaction of state and judicial authorities with other state agencies and institutions of the justice system.....	158
Shcherbakovskyi M., Dementiev M., Protsenko A. Criteria and types of procedural violations as grounds for inadmissibility of an expert opinion.....	173

The situation is considered in which corruption of minors can be committed as a continuing act, forming a single crime, which is qualified under the relevant part of Art. 156 of the Criminal Code of Ukraine, excluding repetition.

The author proves that corruption of minors in the presence of appropriate conditions can be recognized as a minor act under Part 2 of Article 11 of the Criminal Code of Ukraine. An example of such a situation is considered.

It is stated that the legislator used the evaluative concept of debauchery to describe a socially dangerous act in Article 156 of the Criminal Code of Ukraine. However, today, taking into account the amendments introduced to Section IV of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine on criminal offenses against sexual freedom and sexual inviolability, this approach needs to be adjusted. The content of lewd acts has significantly narrowed and can be normatively disclosed without the use of evaluative concepts.

Keywords: criminal offense, Criminal Code of Ukraine, corruption, lewd acts, objective side, socially dangerous act.

DOI: 10.33766/2524-0323.99.158-173

УДК: 35.072/351.87:342.59

Теремецький В. І., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Академії праці, соціальних відносин і туризму (м. Київ, Україна)

e-mail: vladvokat333@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА СУДДІВСЬКОГО ВРЯДУВАННЯ З ІНШИМИ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА УСТАНОВАМИ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ

Інтеграція України до ЄС і світового співтовариства, потреба в удосконаленні законодавства відповідно до європейських і міжнародних стандартів, побудова ефективної та незалежної судової системи підвищують актуальність досліджень у сфері взаємодії як органів державної влади, так і в межах системи правосуддя. Аналіз чинного законодавства свідчить про існування в системі судової влади численних органів та установ, наділених управлінськими, контрольними, організаційними чи самоврядними повноваженнями. Встановлено, що перманентне корегування законодавства у сфері судочинства та судоустрою інколи призводить до дублювання повноважень (наприклад, Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії) або до необґрунтованої передачі повноважень від одного органу до іншого (наприклад, від Державної судової адміністрації України до Вищої ради правосуддя). Тому особливої актуальності набувають питання взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя, проблеми розмежування їх повноважень на підставі аналізу їх функцій і завдань. Доведено, що взаємодія органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами сис-

© Теремецький В. І., 2022

теми правосуддя здійснюється в таких напрямках: 1) фінансове забезпечення та бюджетування; 2) кадрова політика; 3) організаційне забезпечення діяльності судів, органів та установ системи правосуддя; 4) створення умов для ефективної діяльності судів, органів та установ системи правосуддя; 5) правозастосовна діяльність щодо виконання рішень про утворення чи припинення (ліквідацію) судів. Охарактеризовано органи та установи, які беруть активну участь у реалізації всіх напрямів взаємодії задля належного функціонування судової системи. Наголошено, що від ефективності взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя залежить належне функціонування судової системи як такої, створення відповідних умов для здійснення незалежного правосуддя і захисту прав та інтересів громадян, а також підвищення рівня їхньої довіри до національної системи судочинства.

Ключові слова: взаємодія, органи суддівського врядування, органи державної влади, Вища рада правосуддя, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Державна судова адміністрація України, Національна школа суддів України, судова система, судоустрій, правосуддя.

Постановка проблеми. Належна реалізація судової реформи вимагає формування в межах судової системи органів та установ, що забезпечують організацію та функціонування діяльності суду, незалежність суддів та судів. Ефективність діяльності органів та установ судової системи забезпечується високим професіоналізмом суддівського корпусу, який певною мірою залежить від низки управлінських рішень, пов'язаних із підготовкою кандидатів на посаду судді, створенням системи підвищення кваліфікації суддів, їх інформаційного забезпечення і поліпшення умов праці [1, с. 44].

Нині в системі судової влади функціонує Державна судова адміністрація України (далі – ДСАУ) як державний орган у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади в межах повноважень з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів. У визначених законом межах цей орган підзвітний Вищій раді правосуддя (далі – ВРП) (чч. 1, 2 ст. 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2; 3]). ВРП є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів (ст. 1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» (далі – Закон № 1798-VIII) [4]). Згідно з ч. 1 ст. 92 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2], Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – ВККСУ) є державним колегіальним органом суддівського врядування, який на постійній основі діє в системі правосуддя України. У системі правосуддя діє також Національна школа суддів України (далі – НШСУ), яка утворюється при ВККСУ, як державна установа зі спеціальним ста-

тусом у системі правосуддя, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для цієї системи та здійснює науково-дослідну діяльність (ч. 1 ст. 104 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон № 1402-VIII) [2]).

Як відомо, незалежність суддів забезпечується, зокрема, функціонуванням органів суддівського врядування та самоврядування (п. 9 ч. 5 ст. 48 Закону № 1402-VIII [2]). Так для захисту професійних інтересів суддів і вирішення питань внутрішньої діяльності судів в Україні діє суддівське самоврядування – самостійне колективне вирішення зазначених питань судьями, що є однією з гарантій забезпечення незалежності суддів. Діяльність органів суддівського самоврядування має сприяти створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утверджувати незалежність суду, забезпечувати захист суддів від втручання в їхню діяльність, а також підвищувати рівень роботи з кадрами в системі судів. Закон № 1402-VIII до питань внутрішньої діяльності судів відносить питання організаційного забезпечення судів і діяльності суддів, соціальний захист суддів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані зі здійсненням правосуддя (чч. 1–3 ст. 126) [2]. Організаційними формами суддівського самоврядування є збори суддів, Рада суддів України, з'їзд суддів України (ст. 127 Закону).

Отже, враховуючи актуальність питання інституційної спроможності ВРП та її взаємодії з такими органами й установами системи судоустрою і правосуддя як ДСАУ, ВККСУ, НШСУ й органами суддівського самоврядування, пропонуємо дослідити взаємодію між зазначеними суб'єктами шляхом аналізу їх завдань, функцій і повноважень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми правового статусу ВРП (Вищої ради юстиції) досліджувалися в наукових працях В. І. Божика, О. А. Боровицького, С. Ф. Василюка, В. К. Грищука, В. В. Долежана, Ю. О. Косткіної, Р. А. Крусян, В. О. Євдокимова, М. І. Мельника, Д. А. Опаленка, В. Ф. Погорілка, С. В. Подкопаса та ін., а ДСАУ – у наукових працях А. Л. Борка, В. Д. Бринцева, П. В. Діхтієвського, М. П. Запорожця, В. О. Кібця, В. В. Молдована, П. П. Пилипчука, Д. М. Притики, А. А. Стрижака, А. М. Хливнока та інших вчених. Питання взаємодії ВРП з іншими суб'єктами права вивчалися у працях О. В. Білової, А. З. Георгіці, О. В. Гончаренка, О. М. Іванець, Р. В. Ігоніна, С. В. Ківалова, В. М. Колісниченка, В. М. Лаговського, С. Р. Леськів, І. В. Назарова, М. А. Погорецького, О. І. Потільчака, С. В. Прилуцького та інших науковців. Водночас в умовах постійного удосконалення правового регулювання відносин у сфері судоустрою і правосуддя не достатньо дослідженими залишаються проблеми взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя.

Формулювання цілей. Метою статті є характеристика напрямків взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя на підставі аналізу чинних нормативно-правових актів і практичної діяльності вказаних суб'єктів для визначення шляхів удосконалення національного законодавства в досліджуваній сфері.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні правовий статус ДСАУ характеризується певною амбівалентністю. З одного боку, цей орган є своєрідним виконавчим органом у структурі органів судової системи, а з іншого – окремою установою в системі органів судової влади зі спеціальними повноваженнями [4, с. 4]. На думку А. М. Хливнюка, ДСАУ є органом судового управління та органом судової влади, що виконує від імені держави функції у сфері організаційного забезпечення діяльності судів з метою створення умов для належного функціонування незалежного та неупередженого суду [5, с. 15].

Положенням про ДСАУ визначено, що її основними завданнями в межах установлених законом повноважень є: організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади; забезпечення належних умов діяльності судів, ВККСУ, НШСУ та органів суддівського самоврядування; забезпечення виконання рішень про утворення чи припинення (ліквідацію) судів [3].

Аналіз ст. 152 Закону № 1402-VIII щодо повноважень ДСАУ дозволяє виділити такі напрями її взаємодії з органами державної влади, суддівського врядування та іншими державними органами й установами системи правосуддя: 1) фінансове забезпечення і бюджетування; 2) кадрова політика; 3) організаційне забезпечення діяльності судів, органів та установ системи правосуддя; 4) створення умов для ефективної діяльності судів, органів та установ системи правосуддя; 5) правозастосовна діяльність щодо виконання рішень про утворення чи припинення (ліквідацію) судів [2].

З питань фінансового забезпечення, згідно зі ст. 130 Конституції України [6], у Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій ВРП, яка є головним розпорядником коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення її діяльності, беручи участь у визначенні видатків Державного бюджету України на утримання судів, органів та установ системи правосуддя (п. 1 ч. 2 ст. 22 Бюджетного кодексу України [7], п. 16 ч. 1 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8]), і забезпечує належні умови діяльності судів, ВККСУ, роботи органів суддівського самоврядування, згідно зі ст.ст. 134, 151, 152 Закону № 1402-VIII [2], за рахунок коштів Державного бюджету України. Водночас пп. 2 п. 6 Положення про ДСАУ [3] встановлює, що ДСАУ здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів (крім Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів), ВККСУ, органів суддівського самоврядування, НШСУ, Служби судової охорони, ДСАУ та її територіальних управлінь. Проект закону про Державний бюджет розробляється Урядом України (п. 6 ч. 1 ст. 116 Конституції України [6]) і затверджується парламентом. Голова ДСАУ бере участь у підготовці пропозицій до проекту Державного бюджету України щодо фінансування судової влади (п. 11 ч. 4 ст. 153 Закону № 1402-VIII [2]), пп. 12 п. 9 Положення про ДСАУ [3]), приймає за погодженням з ВРП рішення про перерозподіл бюджетних видатків між судами, крім Верховного Суду (пп.15 п.9 Положення про ДСАУ [3]).

Отже, істотну роль у забезпеченні фінансування судової системи відіграють ДСАУ, яка представляє суди у відносинах з Кабінетом Міністрів та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет

України на відповідний рік у межах своїх повноважень (п. 1 ч. 1 ст. 152 Закону № 1402-VIII [2], пп. 1 п. 6 Положення про ДСАУ [3]), і ВРП, яка бере участь у визначенні видатків Державного бюджету України на утримання судів, органів та установ системи правосуддя відповідно до Бюджетного кодексу України, а також погоджує в установленому порядку перерозподіл бюджетних видатків між судами, крім Верховного (ст. 3 Закону № 1798-VIII [8]). Крім того, пропозиції про зменшення бюджетних призначень на утримання судів, інших органів та установ системи правосуддя мають бути погоджені Урядом України з ВРП, а перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня в системі ДСАУ в межах загального обсягу бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами державного бюджету здійснюється ДСАУ [7]. Перерозподіл видатків, що здійснюється відповідно до абз. 2 п. 4-1 і призводить до зміни обсягів видатків судів, погоджується ДСАУ з ВРП; а у період відсутності повноважного складу ВРП такий перерозподіл здійснюється ДСАУ без погодження з ВРП (п. 4-1 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» [9]).

Пункт 7 ч. 1 ст. 152 Закону № 1402-VIII [2] та пп. 3 п. 6 Положення про ДСАУ [3] до повноважень ДСАУ включає підготовку бюджетного запиту. Глава 23-4 Регламенту ВРП закріплює порядок розгляду нею звітів про діяльність ДСАУ та Служби судової охорони. Так у Звіті Голови ДСАУ відображається виконання цим органом повноважень, зокрема, щодо підготовки бюджетного запиту в частині належного фінансування місцевих та апеляційних судів і представлення судів у відносинах з Урядом і парламентом України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік [10]. Крім того, пп. 4 п. 6 Положення про ДСАУ [3] встановлює, що вона подає на затвердження до Кабінету Міністрів України схему посадових окладів з визначенням коефіцієнтів для державних службовців судів, органів та установ системи правосуддя.

Отже, взаємодія з питань фінансового забезпечення діяльності судової системи відбувається у сфері законотворчості при формуванні Державного бюджету між ВРП, ДСАУ, урядом і парламентом. Водночас, на думку Д. А. Опаленка, необхідно деталізувати положення чинного законодавства щодо процедури реалізації права участі ВРП в обговоренні та внесенні поправок до бюджету в частині, яка стосується фінансування судів [11, с. 17]. Зауважимо, що процедура реалізації участі ВРП у формуванні законопроекту про Державний бюджет України щодо забезпечення функціонування судів і діяльності суддів не знайшла нормативної регламентації.

За даними Звіту ВРП щодо фінансування судової системи у 2018 – 2021 роках, істотною проблемою є відсутність нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів, розрахунку мінімальних витрат на розгляд судових справ, чітких та детальних правил для розподілу та перерозподілу видатків споживання між судами [12]. Ці нормативи, відповідно до чинного законодавства, розробляються ДСАУ і затверджуються ВРП.

Питання фінансового забезпечення діяльності судової системи тісно по-

в'язані з кадровими. Наприклад, саме в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів, ВРП визначає кількість суддів у суді (крім Верховного Суду) з урахуванням консультативного висновку ДСАУ і судового навантаження (ч. 6 ст. 19 Закону № 1402-VIII). Згідно з пп. 4 та 12-1 ч. 1 ст. 152 Закону № 1402-VIII [2], ДСАУ вивчає кадрові питання апарату судів, прогнозує потребу в спеціалістах, здійснює замовлення на підготовку відповідних спеціалістів, а також надає у передбачених законом випадках ВРП консультативний висновок, який є офіційним документом, що містить рекомендації та пропозиції щодо кількості суддів у суді (крім Верховного Суду), кількості суддів в апеляційній палаті вищого спеціалізованого суду. ВРП визначає кількість суддів у суді в порядку, визначеному Законом № 1402-VIII (п. 12 ч. 1 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8]).

Відповідно до ч. 7 ст. 27 зазначеного Закону, фонд оплати праці працівників секретаріату ВРП формується за рахунок коштів державного бюджету, і коштів, які надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. Порядок використання таких коштів, які надходять до державного бюджету, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням ВРП [8].

Питання кадрового забезпечення також є предметом взаємодії органів системи правосуддя. Так ДСАУ забезпечує необхідні умови для підвищення кваліфікації працівників апарату судів, створює систему підвищення кваліфікації (п. 5 ч. 1 ст. 152 Закону № 1402-VIII [2], пп. 18 п. 6 Положення про ДСАУ [3]), вивчає кадрові питання апарату судів, організовує та контролює кадрову роботу в територіальних управліннях, прогнозує потребу у спеціалістах, здійснює замовлення на підготовку відповідних спеціалістів (пп. 17 п. 6 Положення про ДСАУ [3]). Згідно з ч. 4 ст. 31 Закону № 1402-VIII [2], кількість суддів в апеляційній палаті вищого спеціалізованого суду визначає в межах загальної кількості суддів вищого спеціалізованого суду ВРП з урахуванням консультативного висновку ДСАУ. Положення про ДСАУ [3] у пп. 21, 22 п. 6 встановлює, що, за погодженням з ВРП, з урахуванням судового навантаження, ДСАУ визначає кількість суддів у суді, затверджує структуру і штатну чисельність апаратів апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів за погодженням із головою суду в межах видатків на утримання відповідного суду. Згідно зі ст. 70 Закону № 1798-VIII [8], питання переведення судді з одного суду до іншого вирішуються ВРП при взаємодії з ВККСУ та ДСАУ (залежно від підстави переведення).

Взаємодія у сфері кадрової політики і кадрового забезпечення парламенту і Президента України з ВРП реалізується при: 1) формуванні ВРП, коли кожен із зазначених суб'єктів призначає (обирає) двох членів (ч. 2 ст. 131 Конституції України [6]) і звільнення членів ВРП (ст. 208¹ Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» [13]; чч. 18-20 ст. 9, ст. 17 і ч. 1 ст. 5, чч. 10-14, 16, 17 ст. 9, ст. 16 Закону № 1798-VIII [8]); 2) при призначенні суддів на посаду Президентом за поданням ВРП, яка ухвалює рішення щодо внесення такого подання за результатами розгляду рекомендації ВККСУ, до якої обов'язково додається особова справа (дос'є) кандидата на посаду судді [8]. За результатами конкурсного

добору ВККСУ надсилає до ВРП, відповідно до кількості вакантних посад суддів, рекомендації про призначення кандидатів суддями, за якими остання на своєму засіданні розглядає питання про призначення кандидата на посаду судді та в разі ухвалення позитивного рішення вносить подання Президентові України про призначення судді на посаду [2]. ВРП співпрацює з Президентом і при призначенні суддів Вищого антикорупційного суду (ч. 8 ст. 8 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» [14]).

Ключову роль у питаннях кадрової політики відіграє ВККСУ, яка: 1) веде облік даних про кількість посад суддів у судах, у тому числі вакантних; 2) проводить добір кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організовує проведення щодо них спеціальної перевірки, відповідно до закону, та приймає кваліфікаційний іспит; 3) вносить до ВРП рекомендацію про призначення кандидата на посаду судді; 4) вносить рекомендацію про переведення судді, відповідно до Закону № 1402-VIII, крім переведення як дисциплінарної санкції; 5) визначає потреби в державному замовленні на професійну підготовку кандидатів на посаду судді у НШСУ; 6) затверджує форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді, порядок складення відбіркового іспиту та методику оцінювання його результатів, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання кандидатів, положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді, порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, порядок формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді), порядок проходження спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді; 7) проводить кваліфікаційне оцінювання; 8) забезпечує ведення суддівського досьє, досьє кандидата на посаду судді (ч. 1 ст. 93 Закону № 1402-VIII [2]).

Формування ВККСУ здійснюється ВРП на конкурсних засадах. Для проведення конкурсу на зайняття посади члена ВККСУ та формування переліку кандидатів на посаду її члена, які відповідають критеріям доброчесності та професійної компетентності як допоміжний орган ВРП утворюється Конкурсна комісія. Її члени призначаються ВРП з числа осіб, запропонованих суб'єктами формування такої Комісії: Радою суддів України, Радою прокурорів України, Радою адвокатів України та Національною академією правових наук України в особі Президії (ч. 3 ст. 95-1 Закону № 1402-VIII [2]). Слід зазначити, що після внесення змін до порядку формування ВККСУ не було приведено у відповідність норми Положення про ДСАУ, у пп. 21 п. 9 якого встановлено, що Голова ДСАУ призначає за результатами публічного конкурсу двох членів ВККСУ із числа осіб, які не є суддями, та звільняє їх із цих посад з підстав та в порядку, визначеному законом [3].

Указана Комісія за результатами проведеного конкурсу формує перелік кандидатів, які відповідають критеріям доброчесності та професійної компетентності, і передає його до ВРП, оприлюднюючи на її офіційному веб-сайті перелік кандидатів, допущених до участі в конкурсі. ВРП проводить співбесіду з такими кандидатами відкрито (трансляція в режимі реального часу здійснюється на

офіційному веб-сайті ВРП) і за її результатами приймає обґрунтоване і вмотивоване рішення про призначення чи про відмову в призначенні відібраних кандидатів на вакантні посади членів ВККСУ. Секретаріат ВРП публікує в газеті «Голос України» та оприлюднює на її офіційному веб-сайті оголошення про початок конкурсу, умови і строки його проведення не пізніше ніж за три місяці до дня закінчення строку повноважень члена ВККСУ або не пізніше десяти днів з дня дострокового припинення повноважень чи звільнення члена ВККСУ. Секретаріат ВРП також приймає необхідні документи та оприлюднює інформацію про осіб, які подали заяви про намір бути призначеними членом ВККСУ, разом із копіями відповідних документів на офіційному веб-сайті ВРП (ст. 95 Закону № 1402-VIII [2]).

Взаємодія ВРП і ВККСУ з кадрових питань відбувається і при звільненні членів ВККСУ у разі виявлення обставин щодо його невідповідності вимогам, установленим Законом № 1402-VIII, порушення вимог, установлених законодавством у сфері запобігання корупції, неучасті в роботі Комісії протягом одного календарного місяця поспіль без поважних причин або неодноразової відмови без поважних причин від голосування з питань, що розглядаються, грубого чи систематичного нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом члена ВККСУ або виявленої його невідповідності займаній посаді, допущення іншої поведінки, що підриває авторитет та чисільну довіру до правосуддя і судової влади, у тому числі недотримання етичних стандартів судді як складової професійної етики члена ВККСУ. У випадку встановлення зазначених підстав для звільнення члена ВККСУ з посади остання може своїм рішенням внести до ВРП подання про звільнення з посади відповідного члена Комісії. З дня ухвалення рішення Комісії про внесення зазначеного подання такий член Комісії відсторонюється від посади, а його повноваження зупиняються до прийняття рішення ВРП [2].

О. А. Боровицький у питаннях кадрової політики та дисциплінарних проваджень неоліком існуючої системи взаємодії вважає неузгодженість повноважень ВРП і ВККСУ, що тягне за собою формування дуалізму в адміністративному управлінні судовою системою та підвищує ризик виникнення збігів і конфліктів [15, с. 66].

Підготовка висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя забезпечується також НШСУ, створеною при ВККСУ. Її очолює ректор, якого призначає на посаду і звільняє з посади ВККСУ (ст. 104 Закону № 1402-VIII) [2]. НШСУ здійснює (ст. 105 вказаного Закону): 1) спеціальну підготовку кандидатів на посаду судді; 2) підготовку суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах; 3) періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації; 4) проведення курсів навчання, визначених кваліфікаційним або дисциплінарним органом, для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя; 5) підготовку працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації; 6) підготовку працівників Служби судової охорони та підвищення рівня їхньої кваліфікації [2].

Питання кадрового забезпечення є предметом відання й органів суддівсь-

кого самоврядування, які обирають суддів до складу ВРП у встановленому законом порядку (п. 6 ч. 4 ст. 126 цього ж Закону [2]). Згідно зі ст. 5 Закону № 1798-VIII, остання складається з двадцяти одного члена, з яких десятьох обирає з'їзд суддів України з числа суддів чи суддів у відставці, двох призначає Президент України, також по двох обирає Верховна Рада України, з'їзд адвокатів України, всеукраїнська конференція прокурорів та з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів і наукових установ [8]. У п. 5 ч. 2 ст. 129 Закону № 1402-VIII закріплено, що з'їзд судів обирає членів ВРП і приймає рішення про звільнення їх з посади члена ВРП відповідно до Конституції та законів України [2].

У сфері кадрового забезпечення ВРП призначає на посаду та звільняє з посади Голову ДСАУ та його заступників; визначає за поданням Голови ДСАУ граничну чисельність її працівників, у тому числі її територіальних управлінь (пп. 19, 20 ч. 1 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8], п. 8 Положення про ДСАУ [3]); призначає та звільняє з посад членів ВККСУ (п. 20-1 ч. 1 ст. 3 Закону); приймає рішення про звільнення членів ВРП (п. 20-2 ч. 1 ст. 3 Закону) [8].

З огляду на викладене, кадрова політика у сфері формування високопрофесійного суддівського корпусу реалізується ВККСУ, НШСУ, ДСАУ і ВРП, а призначення кандидата на посаду судді відбувається при взаємодії Глави держави з ВРП, ВККСУ та ДСАУ. Зауважимо, що ВККСУ створюється на конкурсних засадах ВРП, яка утворюється за участю Президента і парламенту України, органів суддівського, адвокатського і прокурорського самоврядування та з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ. НШСУ формується ВККСУ, а Голова ДСАУ, його заступники призначаються на посади і звільняються з посади ВРП.

Ураховуючи те, що ДСАУ покликана забезпечувати належне бюджетне фінансування судів і суддів, встановлювати необхідний рівень утримання працівників апаратів судів, оптимізацію правового підґрунтя діяльності судів, а також високий професіоналізм і кваліфікацію кадрів, вагому роль відіграє співпраця ДСАУ з органами державної влади, суддівського врядування та з іншими державними органами та установами системи правосуддя у сфері організаційного забезпечення діяльності судів, органів та установ системи правосуддя. Під останнім Положення про ДСАУ розуміє заходи матеріально-технічного, кадрового, інформаційного, організаційно-технічного характеру, ведення судової статистики, діловодства та архіву суду [3].

У сфері організаційного та методичного забезпечення діяльності судів, органів та установ системи правосуддя у процесі нормотворчості: 1) ВРП після консультацій з Радою суддів України затверджує Положення про ДСАУ та типове положення про її територіальне управління, Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положення, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів), Положення про Службу судової охорони, Положення про проведення конкурсів для призначення на посади державних службовців у судах, органах та установах системи правосуддя, Положення про Комісію з питань вищого корпусу державної служби в системі правосуддя, Порядок ведення Єдиного державного реєстру судових рішень (ч. 6

ст. 151 Закону № 1402-VIII [2], п. 13 ч. 11 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8]); 2) ДСАУ вивчає практику організації діяльності судів, розробляє і вносить у встановленому порядку пропозиції щодо її вдосконалення, розробляє та затверджує за погодженням із ВРП Типове положення про апарат суду, положення про бібліотеку суду (п. 3, 12, 15 ч. 1 ст. 152 цього ж Закону [2]), розробляє та подає на затвердження до ВРП Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему, розробляє та затверджує за погодженням із ВРП Типове положення про апарат суду, розробляє та затверджує Типову структуру апаратів судів, типові посадові інструкції працівників апаратів судів, затверджує положення про бібліотеку суду, бере участь у роботі з удосконалення нормативно-правових актів та/або у розробці проектів нормативно-правових актів у межах повноважень, визначених законом, погоджує Положення про порядок проходження служби співробітниками Служби судової охорони (п. 14 ч. 1 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8], пп. 15, 19, 20, 25, 46, 53 п. 6 Положення про ДСАУ [3]); Голова ДСАУ затверджує за погодженням з ВРП Положення про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників (п. 17 п. 9 Положення про ДСАУ [3]). НШСУ здійснює науково-методичне забезпечення діяльності судів, ВККСУ та ВРП і проводить наукові дослідження з питань удосконалення судового устрою, статусу суддів і судочинства (пп. 6, 8 ч. 1 ст. 105 Закону № 1402-VIII [2]).

У межах організаційного забезпечення та створення умов для ефективної діяльності судів, органів та установ системи правосуддя ДСАУ: 1) забезпечує належні умови діяльності судів, ВККСУ, НШСУ та органів суддівського самоврядування в межах визначених Законом повноважень; 2) організовує роботу з ведення судової статистики, діловодства та архіву; контролює стан діловодства в судах; 3) організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи; затверджує Загальний класифікатор спеціалізації суддів та категорій справ за погодженням з Радою суддів України; забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; 4) забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами; 5) забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб; інформаційну взаємодію між Єдиним державним реєстром судових рішень та Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань; 6) взаємодіє з відповідними органами та установами, у тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів; 7) організовує діяльність служби судових розпорядників; 8) контролює діяльність Служби судової охорони; 9) здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління ДСАУ (пп. 2, 6, 8, 11, 13, 14, 16 ч. 1 ст. 152 Закону № 1402-VIII [2]; пп. 8, 10-12, 13, 27, 29, 37, 38, 48 п. 6 Положення про ДСАУ [3]) тощо.

Детальніше повноваження ДСАУ, у тому числі й щодо взаємодії у сфері організаційного забезпечення судової системи, визначені в Положенні про ДСАУ (далі – Положення) [3]. Зокрема, цей орган за погодженням з ВРП приймає рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію своїх територіальних управлінь, визначення їх кількості (п. 3 Положення); здійснює інформаційні та методологічні заходи щодо побудови, впровадження та функціонування комплексної системи захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності (п. 9 п. 6 Положення); розробляє та подає на затвердження ВРП нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів (п. 14 п. 6 Положення); здійснює контроль за дотриманням встановленого порядку ведення особових справ суддів та працівників апаратів судів і територіальних управлінь, забезпечує облік кадрів, що передбачає збирання, оброблення, використання, зберігання, захист даних щодо суддів та працівників апаратів судів і територіальних управлінь, у тому числі персональних (п. 16 п. 6 Положення); забезпечує в межах повноважень, визначених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції та контролю за їх здійсненням у ДСАУ, територіальних управліннях, на підприємствах, установах, організаціях, що належать до сфери її управління (п. 24 п. 6 Положення); здійснює заходи щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення будівництва, ремонту будинків і приміщень судів та їх технічного оснащення, придбання автотранспортних та інших засобів (п. 30 п. 6 Положення); реорганізовує та ліквідує підприємства, установи й організації, що належать до сфери управління ДСАУ, затверджує їх статuti (положення), здійснює контроль за їх дотриманням (п. 35 п. 6 Положення); забезпечує ведення офіційного веб-порталу судової влади (п. 40 п. 6 Положення); взаємодіє з відповідними органами та установами, у тому числі інших держав, з метою вдосконалення організаційного забезпечення діяльності судів (п. 43 п. 6 Положення); організовує та забезпечує функціонування систем відеоконференцз'язку для участі осіб у засіданні суду в режимі відеоконференції (п. 44 п. 6 Положення); забезпечує доступ суддів до інформації з Єдиного державного демографічного реєстру в обсязі, необхідному для ідентифікації учасників судового процесу (п. 47, Положення); затверджує граничну чисельність центрального органу управління та територіальних підрозділів Служби судової охорони; погоджує рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію територіальних підрозділів цієї Служби; погоджує структуру та штатну чисельність центрального органу управління та її територіальних підрозділів; проводить конкурсний добір на посади співробітників Служби судової охорони; затверджує за поданням Голови Служби судової охорони зразки одностороньо співробітників Служби судової охорони, правила його носіння та норми належності; (п. 49-52, 54 п. 6 Положення про ДСАУ [3]).

Крім того, Голова ДСАУ звітує про її діяльність перед ВРП, інформує про діяльність ДСАУ з'їзд суддів України та Раду суддів України щодо питань організаційно-матеріального забезпечення діяльності судів відповідної судової спеціалізації. За результатами розгляду інформації з'їзд суддів / Рада суддів України може ініціювати перед ВРП питання про дисциплінарну відповідальність Голови ДСАУ чи його першого заступника, заступників (п. 10 ст. 153 Закону

№ 1402-VIII [2], пп. 11 п. 6 та п. 10 Положення про ДСАУ [3]).

Органи суддівського самоврядування також вирішують питання щодо участі у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів і контролюють додержання установлених нормативів такого забезпечення (п. 3 ч. 4 ст. 126 Закону № 1402-VIII [2]). Зокрема, у межах реалізації зазначених завдань з'їзд суддів України заслуховує звіти Ради суддів України про виконання завдань органів суддівського самоврядування щодо забезпечення незалежності судів і суддів, стан організаційного та фінансового забезпечення діяльності судів, інформацію ВККСУ про її діяльність, заслуховує інформацію Голови ДСАУ про її діяльність, зокрема щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності органів судової влади (пп. 1-3 ч. 2 ст. 129 Закону № 1402-VIII [2]).

Інформаційна взаємодія відбувається шляхом: а) витребування та одержання ВККСУ для здійснення своїх повноважень необхідної інформації від суддів, судів, ДСА, органів суддівського самоврядування, інших органів та установ у системі правосуддя, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, об'єднань громадян та окремих фізичних осіб (ч. 2 ст. 93 Закону № 1402-VIII) [2]; б) витребування та одержання ВРП, її органами, членами ВРП та дисциплінарними інспекторами ВРП для здійснення своїх повноважень на їх запит необхідної інформації та документів, зокрема від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб (п. 2 ч. 1 ст. 31 Закону № 1798-VIII) [8]; в) безпосереднього доступу членів та уповноважених працівників секретаріату ВККСУ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, користування державними, у тому числі урядовими, засобами зв'язку і комунікації, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами (ч. 3 ст. 93 Закону № 1402-VIII [2]).

У контексті створення умов для ефективної діяльності судів, органів та установ системи правосуддя вагоме значення мають повноваження органів у сфері міжнародного співробітництва. Так ВРП у зв'язку з реалізацією визначених законом повноважень бере участь у міжнародному співробітництві, у тому числі взаємодіє з іноземними закладами, установами та організаціями з питань правосуддя, може бути членом відповідних міжнародних асоціацій (ч. 2 ст. 3 Закону № 1798-VIII [8]); ВККСУ також у межах компетенції бере участь у міжнародному співробітництві, у тому числі встановлює зв'язки з іноземними закладами, установами та організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги, є бенефіціаром, реципієнтом міжнародної технічної допомоги, головним розпорядником міжнародної допомоги від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій.

Згідно зі ст. 19 Закону № 1402-VIII, суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом. Проект закону про утворення, реорганізацію чи ліквідацію суду вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з ВРП [2]. Правозастосовна діяльність ДСАУ у сфері виконання рішень

про утворення чи припинення (ліквідацію) судів реалізується через забезпечення їх виконання; можливість встановлення скорочених строків для процедури припинення судів як юридичних осіб за умови виконання ДСАУ цивільних зобов'язань ліквідованого суду на підставі заявлених у визначений законом строк вимог кредиторів; ухвалення рішень про призначення тимчасово виконуючого обов'язки керівника апарату новоутвореного суду (пп. 31-33 п. 6 Положення про ДСАУ) [3]. Отже, питання створення, ліквідації та реорганізації судів включені до предметів відання парламенту, Глави держави, ВРП та ДСАУ.

Зміни законодавства у сфері судоустрою, що відбулися протягом 2019–2021 років, призвели до певних змін у формуванні ВРП, ВКСУ, перерозподілу повноважень між ВРП та ДСАУ тощо. На думку експертів, покладення на ВРП нових завдань, які успішно виконувала ДСАУ, вимагає нових спеціалізованих фінансових, бюджетних і бухгалтерських експертних знань і досвіду, що призведе до створення нової відповідної структури, що ще більше ускладнить та диверсифікує організаційну структуру ВРП [16].

Висновки. Підсумовуючи викладене, зазначимо, що в Україні поступово відбувається процес удосконалення законодавства у сфері судоустрою й правосуддя для забезпечення його відповідності міжнародним стандартам та забезпечення незалежності суддів і правосуддя. Однак від ефективності взаємодії органів державної влади та суддівського врядування з іншими державними органами та установами системи правосуддя залежить належне функціонування судової системи як такої, створення відповідних умов для здійснення незалежного правосуддя і захисту прав та інтересів громадян, а також підвищення рівня їхньої довіри до національної системи судочинства.

Використані джерела:

1. Стрижак А. А. Державна судова адміністрація України як орган організаційного забезпечення діяльності судової системи. *Вісник Верховного Суду України*. 2005. № 11. С. 44–47.
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII станом на 18.08.2022. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>. (дата звернення: 18.06.2022).
3. Положення про Державну судову адміністрацію України, затверджене Рішенням Вищої ради правосуддя 17.01.2019 № 141/0/15-19 станом на 23.04.2019. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141_910-19#Text. (дата звернення: 18.06.2022)
4. Кібець В. О. Адміністративно-правовий статус Державної судової адміністрації України в сучасних умовах: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Дніпропетровськ, 2016. 190 с.
5. Хливинок А. М. Правовий статус Державної судової адміністрації України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. Київ, 2009. 20 с.
6. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР станом на 01.01.2020. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. (дата звернення: 23.06.2022).
7. Бюджетний кодекс України від 08.08.2010 № 2456-VI станом на 19.08.2022. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. (дата звернення: 23.06.2022).

8. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII станом на 07.05.2022. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>. (дата звернення: 23.06.2022).

9. Про внесення зміни до пункту 4-1 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України»: Закон України від 15.03.2022 № 2127-IX. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2127-20#Text>. (дата звернення: 23.06.2022).

10. Регламент Вищої ради правосуддя: затв. рішенням Вищої ради правосуддя від 24.01.2017 № 52/0/15-17 станом на 26.10.2021. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr52_910-17#Text. (дата звернення: 17.06.2022).

11. Опаленко Д. А. Контрольна влада в Україні: від Вищої ради юстиції до Вищої ради правосуддя : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2016. 24 с.

12. ВРП прозвітувало щодо фінансування судової системи з 2018 по 2021 рік. [Електронний ресурс] URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/vrp-prozvituvvalo-shchodo-finansuvannya-sudovoyi-sistemi-z-2018-po-2021-rik.html>. (дата звернення: 30.06.2022).

13. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI станом на 07.08.2022. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (дата звернення: 23.06.2022).

14. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII станом на 24.05.2022. *Верховна Рада України. Офіційний сайт*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 17.06.2022).

15. Боровицький О. А. Конституційно-правові засади діяльності Вищої ради правосуддя: дис. ... д-ра філософії: 08-Право. Вінниця, 2020. 247 с.

16. Маркус Б. Зіммер. Аналіз структури управління судовою системою України та пропозиції на її вдосконалення від 15.10.2020. [Електронний ресурс] URL : https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/New_Justice_ZimmerMB_Improvement_of_Judicial_Governance_ukr.pdf. (дата звернення: 25.06.2022)

References:

1. Stryzhak, A. A. (2005). Derzhavna sudova administratsiia Ukrainy yak orhan orhani-zatsiinoho zabezpechennia diialnosti sudovoi systemy. *Visnyk Verkhovnoho Sudu Ukrainy - Bulletin of the Supreme Court of Ukraine*, 11, 44-47. [in Ukrainian].

2. Pro sudoustrui i status suddiv: Zakon Ukrainy vid 02.06.2016 No 1402-VIII stanom na 18.08.2022. (2022) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyniy sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>. [in Ukrainian].

3. Polozhennia pro Derzhavnu sudovu administratsiiu Ukrainy, zatverdzhene Rishenniam Vyshchoi rady pravosuiddia 17.01.2019 No 141/0/15-19 stanom na 23.04.2019. (2019). N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyniy sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr141910-19#Text>. [in Ukrainian].

4. Kibets, V. O. (2016) Administratyvno-pravoviy status Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy v suchasnykh umovakh. *Candidate`s thesis*. Dnipropetrovsk. [in Ukrainian].

5. Khlyvniuk, A. M. (2009) Pravoviy status Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy. *Extended abstract of candidate`s thesis*. Kyiv. [in Ukrainian].

6. Konstytutsiia Ukrainy, pryiniata na p'iatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy 28. 06.1996 No 254к/96-ВР станом на 01.01.2020. (2020) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiyniy sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukrainian].

7. Biudzhetniy kodeks Ukrainy vid 08.08.2010 No 2456-VI stanom na 19.08.2022. (2022)

N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. [in Ukrainian].

8. Pro Vyshchu radu pravosuddia: Zakon Ukrainy vid 21.12.2016 No 1798-VIII stanom na 07.05.2022. (2022) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>. [in Ukrainian].

9. Pro vnesennia zminy do punktu 4¹ rozdiluv VI «Prykintsevi ta perekhidni polozhenia» Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy»: Zakon Ukrainy vid 15.03.2022 No 2127-IX. (2022) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2127-20#Text>. [in Ukrainian].

10. Rehlament Vyshchoi rady pravosuddia: zatv. rishenniam Vyshchoi rady pravosuddia vid 24.01.2017 No 52/0/15-17 stanom na 26.10.2021 (2021) N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr52_910-17#Text. [in Ukrainian].

11. Opalenko, D. A. (2016) Kontrolna vlada v Ukraini: vid Vyshchoi rady yustytzii do Vyshchoi rady pravosuddia. *Extended abstract of candidate's thesis.* Odesa. [in Ukrainian].

12. VRP prozvituvalo shchodo finansuvannia sudovoi systemy z 2018 po 2021 rik. [Electronic resource] N. d. N. p. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/vrp-prozvituvalo-shchodo-finansuvannya-sudovoyi-sistemi-z-2018-po-2021-rik.html>. [in Ukrainian].

13. Pro Rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 10.02.2010 No 1861-VI stanom na 07.08.2022. (2022). N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>. [in Ukrainian].

14. Pro Vyshchyi antykoruptsiynyi sud: Zakon Ukrainy vid 07.06.2018 No 2447-VIII stanom na 24.05.2022. (2022). N. p. *Verkhovna Rada Ukrainy, Ofitsiynyi sait – Verkhovna Rada of Ukraine. Official site.* URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>. [in Ukrainian]

15. Borovytskyi, O. A. (2020). Konstytutsiino-pravovi zasady diialnosti Vyshchoi rady pravosuddia. *Doctor's thesis.* Vinnytsia. [in Ukrainian].

16. Markus, B. (2020) Zimmer. Analiz struktury upravlinnia sudovoiu systemoiu Ukrainy ta propozyzii na yii vdoskonalennia. [Electronic resource] N. p. URL : https://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/New_Justice_ZimmerMB_Improvement_of_Judicial_Governance_ukr.pdf. [in Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 01.07.2022

Teremetskyi V., Doctor of Law, Professor, Head of Constitutional, administrative and financial law department of the Academy of Labour, Social Relations and Tourism (Kyiv, Ukraine)

PROBLEMS OF INTERACTION OF STATE AND JUDICIAL AUTHORITIES WITH OTHER STATE AGENCIES AND INSTITUTIONS OF THE JUSTICE SYSTEM

The integration of Ukraine into the EU and the world community, the need to improve legislation in accordance with European and international standards, the construction of effective and independent judicial system increase the relevance of research in the field of interaction both between state authorities and within the justice system. The analysis of the current legislation demonstrates the existence of numerous agencies and institutions within judicial power system endowed with management, control, organizational or self-governing powers. It has been established that the permanent amendment of legislation in the field of

judicial proceedings and judiciary sometimes leads to the duplication of powers (for example, the High Council of Justice and the High Qualification Commission) or to the unjustified transfer of powers from one agency to another (for example, from the State Judicial Administration of Ukraine to the High Council of Justice). Therefore, issues of interaction of state and judicial authorities with other state agencies and institutions of the justice system, problems of demarcating their powers based on the analysis of their functions and tasks are gaining special relevance. It has been proved that interaction of state and judicial authorities with other state agencies and institutions of the justice system is carried out in the following areas: 1) financial support and budgeting; 2) HR policy; 3) organizational support for the activities of courts, agencies and institutions of the justice system; 4) creation of conditions for the effective operation of courts, agencies and institutions of the justice system; 5) law-enforcement activities regarding the execution of decisions on the formation or termination (liquidation) of courts. The agencies and institutions that take an active part in the implementation of all directions of interaction for the proper functioning of the judicial system have been characterized. It has been emphasized that the proper functioning of the judicial system as it is, the creation of appropriate conditions for the implementation of independent justice and the protection of the rights and interests of citizens, as well as increasing the level of their trust in the national judicial system depend on the effective interaction of state and judicial authorities with other state agencies and institutions of the justice system.

Keywords: interaction, judicial authorities, state authorities, High Council of Justice, High Qualification Commission of Judges of Ukraine, State Judicial Administration of Ukraine, National School of Judges of Ukraine, judicial system, judiciary, justice.

DOI: 10.33766/2524-0323.99.173-186

УДК: 343.148

Щербаківський М. Г., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, Україна)

e-mail: shcherbakovskiy@gmail.com

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-8413-9311>

Дементьєв М. В., аспірант Національного наукового центру «Інститут судових експертиз імені Заслуженого професора М. С. Бокаріуса» (м. Харків, Україна)

e-mail: dementiev1986@ukr.net

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-6662-5455>

Проценко А. М., аспірант Національного наукового центру «Інститут судових експертиз імені Заслуженого професора М. С. Бокаріуса» (м. Харків, Україна)

e-mail: annatoropenko@ukr.net

ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1714-2449>

КРИТЕРІЇ ТА ВИДИ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПОРУШЕНЬ ЯК ПІДСТАВИ НЕДОПУСТИМОСТІ ВИСНОВКУ ЕКСПЕРТА

У статті розглянуто питання допустимості висновку експерта у кримінальному провадженні. Допустимість визначено як характеристику доказів, до якої висува-

Наукове видання

**ВІСНИК
Луганського
державного університету
внутрішніх справ
імені Е. О. Дідоренка**

Науковий журнал

Випуск 3 (99)

Українською та англійською мовами

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 24202-14042 ПР від 16.09.2019*

Відповідальний за випуск *В.В. Коваленко*

Комп'ютерна верстка *Л. Б. Коменко*

Підписано до друку 30.09.2022
Формат 60x84 ¹/₁₆ Ум. друк. арк. 16,5
Тираж 100 прим. Зам. № 0111-22

ВИДАВЕЦЬ

Редакційно-видавниче відділення відділу організації наукової роботи
Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка
вул. Національної Гвардії, б. 3, м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська область, Україна, 76005
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7229 від 29.12.2020 р.

ВИГОТОВЛЮВАЧ

ФОП Голіней О. В.
76000, Україна, м. Івано-Франківськ,
вул. Галицька, 128,
тел.: +38 066 4816 601